ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

(Wednesday, 16th August 1972/Shravana 25, 1894 S. E.)

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at One of the Clock.

MADAM SPEAKER (SMT. K. S. NAGARATHNAMMA) in the Chair.

Non-availability of time of Leader to opposition in the L. C. to Speek durnig 25th Incependence Jayanthi

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ .— (ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ)

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ನೋವಾಗಬಾರದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ, ಎಂದರೆ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಿರಿ. ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಪರ್ಸಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೇಲ್ಮನೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಮನೆಯ ನಾಯಕರಲ್ಲಿರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ೨೫ನೇ ವರ್ಷದ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆವೊತ್ತು ನಿಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಉದ್ಭವಿಸಿತು ಎಂದರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ವಿರೋದಪಕ್ಷದ

ನಾಯಕರು ಇಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ೧೨ ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸೈರೆನ್ಸ್ ಅಬ್ಸರ್ವ್ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಆಗ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರಕದೆ ಇರುವ ಒಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆಗೌರವ ತೋರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಶ್ರೀ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದು ಚೀಟಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದು ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ಇದು ಮನಸ್ಸು ವ್ಯವಹಾರವಾಗಬಾರದು ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಮಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದರೆ ಆ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೇ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯು ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಆದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀ † ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ .— (ಹೊಳೇನರಸಿಪುರ)

ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಮಿನಿಸ್ಟರು, ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ನಾನು ಮಾತನಾಡಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಗುಂಪಿನ ಮುಖಂಡರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೈಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದು ಆ ರೀತಿ ಆಗದೆ ಈಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಪ್ಪಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅಸಮಧಾನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಅಧಿಕೃತ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಗವರ್ನರ್ ಅವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಟೀಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಅವರೇನು ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಅವರೇನೂ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ . "ಕೊಶ್ಚನ್ ಅವರನ್ನು" ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ .— ಈ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಈ ಒಂದು ಕಹಿ ವಾತಾವರಣ ಮುಂದುವರಿಯಂಬಾರದು. ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದವರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿರತಕ್ಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯಪಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇದರ ಬಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸ ವಂಥಾದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜ ಪೇಟೆ) :— ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಾರ್ಟಿಗಳು ಇವೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ೨೫ನೇ ವರ್ಷದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ೩ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ತಾವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಅವರಿಗೇ ಸೀಮಿತ ಮಾಡಿ ಮಡಿವಂತಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು .— ಈ ಬಗೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆಸಿಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಏನೂ ಅದೂ ಸೀಮಿತ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸ. ಇದು ಎಲ್ಲರೂ ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ,

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ .— ಆ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ವಿರೋಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಆ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿ ೧೨ ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದು ಹೋರಟು ಹೋದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರಿಗೂ ಈ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆಲವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಡಿವಂತಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇರೆ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರನ್ನು ಕನ್‌ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತಪ್ಪನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹೋರಿಸಬೇಕೇ ಬೇಡಬೇಕೇ ಎಂಬ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ .— ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ .— ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಆವತ್ತು ನಡೆದದ್ದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮಾರಂಭವೇ ಅಥವಾ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಶನೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು .— ತಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ .— ಏಕೆಂದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯಿತು, ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆಯೇ ಅಥವಾ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ, ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಅಪಾರ್ಥವಾಗಬಹುದೆಂದು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಆ ದಿನ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ನೀತಿ ಸರಿಯಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ತುಳಿದಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಏನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ .— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ಮೊನ್ನೆಯ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನಗರದ ಮೇಯರ್‌ರವರು ಸಹ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದಲ್ಲದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಯೂನಿಫಾರ್ಮನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಮೇಯರಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಮೇಯರಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಇಡೀ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಡ್ರೆಸ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಡ್ರೆಸ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಡ್ರೆಸ್ ಬೇರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು ನಾನು ಸಹ ಅವರನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಇಡೀ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಅದೇ ದಿವಸ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಯಾವುದೇ ಸಮಾರಂಭವಾದಾಗ ಮೇಯರನ್ನು ಕರೆಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಅಂಥ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಕರೆಯಲೇಬೇಡಿ. ನಾನು ಸಹ ಹಿಂದೆ ಮೇಯರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ವಿರೋಡ್ರೋಮಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬೀಳುವ ಮೊದಲು ಹೋಗಿ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾರಾರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆಯಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಮಾರಂಭ ಬಂದಾಗ ಆದಕ್ಕೆ ಮೇಯರನ್ನು ಕರೆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ, ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ .— ನಾನಾದರೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರವರಿಗೆ ಆಗಿರುವಂತಹ ಮನೋವೇದನೆಯನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವಾಗ ನಾನು ಸಹ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್‌ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ. ಆಗ ಎಲ್ಲಾ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ. ಆದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ನಾವು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಇವರು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಏನೂ ಬೆಲೆ ಸಿಗಲಾರದು ಎಂದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಾಯ ಮತ್ತೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಆ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸತ್-ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ ಅಂತೂ ನಡೆದದ್ದು ನಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕೆಲವರು ೫ ನಿಮಿಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರು, ಕೆಲವರು ೬ ನಿಮಿಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಒಂದು ಸಲ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಹಾಕಿ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದುದು ಅದು ಅಷ್ಟು ಗೌರವ ತರುವಂಥದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದುದೂ ಅಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† SRI C. M. ARUMUGAM .— (K G F) Madam Speaker, the function on the 14th Angust 1972 was held in the Assembly Chamber. The invitation for this function was sent out in the name of the Secretary, Mysore Legislatnre. When the invitat·on has gone in the name of the Secretary, Mysore Legislature, naturally one will construe it as a Joint Session of both the Houses of Legislature and that the Governor

SRI C. M. ARUMUGAM.—

would address the Joint sittings of the House. The agenda drawn up for this function was something novel. If the business of the fnnction had been drawn up on the lines of Parliament, then the Governor and the Chief Minister could have addressed the gatheaing. In the Parliament, we have seen the President and the Vice-President addressing the Parliament. At least that pattern should have been followed in our House. Instead of giving a chance to all the leaders of the various political parties in the House, the Leader of the Opposition *viz.*, Sri H. D. Devegowda, should have been given a chance to speak on that occasion. When the Chief Ministar spoke the other day in the function, he should have made a reference to Dr. Ambedkar who is the father of the Indian Constitution. His Photo should have been hung in the Assembly on that particular day. I know that a photo of Dr. Ambedkar is kept is the Parliament. I wish the Chief Minister should have made a reference to Dr. Ambedkar on that auspicious occasion. I would have felt happy if Sri Ramakrishna Hegde and Sri. Vatal Nagaraj were also given a chance to speak on that occasion.

A group photo of both the Houses to Legislatur shouid hava been taken in order to mark the SilverJubiles Celebration of our Country indedendence. This would have served as a mounment for the future generation. Some of us who are above 45 years of age will not be present when the Golden Jubliee of our country's Independence would be celebrated. the people would have remembered the young Ministers of Sri D. Devarnj Urs Cabinet

But not others. That is way they should have been given a chance to speak. In all fairness, some of us who represent big or small fariies for the time being could have been given a chance to speak. This chance was not given. There is no good in representing that lapse now. Sri Ramakrishna Hegde was made to sit next to me He had a written speech ready in his hand. He came in this Ceremonial dress to make a speech. I asked him in what language he would like to speak. He replied that he would speak in Kannada.

There is another point worth mentioning (in this connection). As we all know, the speaker's Chair is meant for the Speaker alone. But on that day the Governor was sitting on it. Supposing the Governos was given some other Chair that the Speeaker's then the Ch f Minister should have spoken and afterwards Sri H. D. Devegowda. It war about 11-58 or 12 'O' Clock. At that time, the Private Secretary to the Speaker came and told Sri Ramakrishna Hegde that he could speak after the observation fo two minutes silence. I over-heard this. I was with Sri Ramakrishna Hegde only. It was past 12. We made a request that we too could bs allowed to speak. But we were told that

timings will be adhered to strictly. What happened afterwards ? Istead of 2 minutes silence something about 3 minutes were spent. You stood in silence and immediately the national anthem started. Alt ough I wished to say sometaing, I did not want to intervenue in the middie. All of us stood and went away. some of us protested for the omission that the hon. member included in the agenda was not given a chance to speak. Some of us could have raise l objeetion then only and stopped the singing of National Anthem. Two members of the Congress 'O' were in the list of Speakers. This is not fair. Two members of the same party should not have been given chance to speak. It is a d ffer nt matter whether both of them spoke or not. Before add ng two members of the s me Party you could have thought over and included some age man- 70 or 72 years' old. You could have included some old man in the list. The senior-most man who bad gone to Jill or a political sufferer could have been thought of. He could have been garlande l. The where function went on in a mechanical way. Sri Devegowda could garlanded the Speaker and the Chief Minister, and I could have garlanded Sri Deve Gowda. Sri Naganna was telling that our Mayor has beeh ignored. There is one more Mayor and that is Dharwar-Hubli Maynr. He too should have been invited according to Sri Naganna.

Sri K. M. NAGANNA .— The Mayor is the first citizen of the city of Bangalore. The Chief Minister is not the first citizen of Bangalore.

SRI C. M. ARUMUGAM .— He is raising this point because you made it n ither a joint sessi n nor a common function. If you had made it a common fnnction inviting all other t speak, probably my submission would have been to shift the venue. This is all what I felt. The fiast point is the Opposition parties were not included in the agenda to make speeches and tl e second point is a member was included in the agenda to speak but was deprived from making his speech. This is what we felt.

ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಎನ್ ಸಿದ್ದಪ .— ನಾನು ಬೇರೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಮನವಿ. ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸು ಮೇಲೋಗರದಂತೆ ನಡದಿದೆ. ಆಹ್ವಾನಿತರೆಲ್ಲರೂ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಒಂದೇ ಗೇಟಿನಲಿ ಬರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್‌ನಂತೆ ಆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು .— ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಇವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬರಬೇಕು ? ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ — ಏಕೆಂದರೆ, ಆಹ್ವಾನಿತರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಘಂಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ಸುಮಾರು ೨-೩ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಇನ್‌ವಿಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸೀಟಿಂಗ್ ಅಕಾಮಡೇಷನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಲಸುಮೇಲೋ

† Azteriuls indicete that remerks or speceches leane not been recevided by the member concerned.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ .—

ಗರವಾಗಿತ್ತು. ಯಾರ್ಯಾರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಅಳುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗದೆ ನಿರಾಶರಾದರು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಥ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ

† ವಿಶ್ವನಾಥರೆಡ್ಡಿ .— (ಯಾದ್‌ಗೀರ್) ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ಮೊನ್ನೆ ಆದಂಥ ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಿಲ್ವರ್ ಜೂಬಿಲಿ ಫಂಕ್ಷನ್ ೫೫ ವರ್ಷಗಳಿಗೊಂದುಸಾರಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥಹ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಜಾಯಂಟ್ ಸೆಷನ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎರಡು ಸದನಗಳ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೊ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಮಾತು ಬೇರೆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಂತಹ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಗುಂಪುಗಳೆಷ್ಟಿವೆಯೋ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಾಯಕರಿಗೂ, ಕೌನ್ಸಿಲ್ ನಾಯಕರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪೋ, ಒಪ್ಪೋ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಮೇಲೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೋಡದೇ ಇರುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಪಮಾನಕರವಾದ ಮಾತು. ಏನೋ ಅವಸರವಾಯಿತು, ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು ಯಾರು ಕೂಡ ಇವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಬಾರದೆಂದು ಬಯಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಅಚಾತುರ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸಮಾರಂಭಗಳು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಗೊಂದು ಸಾರಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ, ನಾಡಿನ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಆಮರವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

೧-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಂದಿನ ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ನೆನೆಸುವಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಎಂದು ಮಾತನ್ನಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು-ಅದೇನೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ—ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮತಮಗೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವೇಳೆಯನ್ನು ಏನುಸರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ವರಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅದನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನೆನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೆ ಬರೆದುಕೊಂಡುಬಾರದೆ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಟೈಂ ಕೀಪಪ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿರತಕ್ಕ ನೋಟೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಿಂಥವರೇ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರವಾಗಿದ್ದಾಗ ಮೇಲಾ ಮನೆಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು-ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು, ಸಂಯಮ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆ ದಿವಸ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು ಅಥವಾ ಬಂಧನವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅವರು ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಬೋಧೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಆ ದಿವಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ವೇಳೆಯನ್ನು ಅವರು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ಅವರ ಭಾಷಣ ೧೪ ನಿಮಿಷಗಳಕಾಲ ನಡೆಯಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇವರು ವೇಳೆಯನ್ನು ಕೀಪಪ್ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಅವರು "ಓ" ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧ ಹಿಂದೆ ಆ "ಓ" ಪಕ್ಷದವರೂ ಕೆಲವು ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದೇ ತಪ್ಪನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಈ ಪಕ್ಷದವರೂ ಮಾಡಿದಹಾಗೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ತಪ್ಪನ್ನು ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಈ ದಿವಸ ಇವರು ತಮ್ಮ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಘಟನೆ ಅಷ್ಟು ಹಗುರವಾಗಿ ಕ್ಷಮಿಸುವಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ನಡೆದಿರುವುದು ಪ್ರಜಾ

ಪ್ರಭುತ್ವದ ಕೊಲೆ. ಆದರೆ ಆ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಹನೀಯರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಆ ಸುಭಾಷ್‌ಚಂದ್ರಬೋಸರು ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಬಾಕಿಯವರು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರೆಷ್ಟು ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದರೋ ಅಷ್ಟೇ ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರಬೋಸರೂ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಇಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ ನಂತರ ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರಬೋಸರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಆತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರಬೋಸರ ಒಂದು ಫೋಟೋ ಕೂಡ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜೇ ಅರಸ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು):—

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ; ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದಂಥ ಸಮಾರಂಭ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂಥ ಆಹ್ವಾನ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯಂವರೆಗೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ನಡೆದುದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಿಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ:—

"The Speaker, Legislative Assembly, the Chirman Legislative Council and the Chief Minister of Mysore cordially invite you to Celebrate the 25th Anniversary of Independence of India at 23-20 Hr, on Monday 14th August 197 at the Legislataive Assembly Ceamberss Vidhana Souda, Bangalore.-1 V.F. Deshmukh, Deputy Secretary."

It is not in the name of the Secretary of the Legislature.

ಸಭೆಯ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತರಲು ನಾನು ಇದನ್ನು ಓದಿದೆನು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೀಗ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನೀಗ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಮೂರು ಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಸಭೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ತಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಸಿ ಈ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಿಂಥವರೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕಂ ಎಂಬುದು ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದೂ ಸರಿಯೇ. ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ವೇಳೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೇ ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದವರಿಗೇನೂ ಬೇಡ ಎಂಬುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ, ಇದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಅಂತೂ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೇ ಪಕ್ಷಗಳವರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಅದರ ವಾಖ್ಯಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯದ ; ಪ್ರಥಮತಃ ಈ ಮಿಡ್ ನೈಟ್ ಸೆಷನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಹಬ್ಬದಾಚರಣೆ ಇನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆಯಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮಗಿದು ಪ್ರಥಮ; ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಇದು ಹೊಸದು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೂ ನಮಗೂ ಇದು ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭ ಇಂಥದೇ ಒದಗಿದಾಗ ಹೇಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ. ಈಗ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಂತೆ ಮುಂದೆ ಆಚರಣೆಗೆ ತರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಂಥ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಾರರು. ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಅವಕಾಶಗಳು ಬಿದ್ದಾಗ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ತೀರಾ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಾದ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸಫರರ್ ಜೊತೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಪೂರಾ ಕಿರಿಯನನ್ನು ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬರೂ ಪೂರಾ ಹಿರಿಯರಾದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರೂ ಪೂರಾ ಕಿರಿಯರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ:

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು) :—

Whover is the youngest should also speak. Then there are these who do not belong either to the younger generation or the present generation As you know, you and I already belong to the previous generation In that way, we can go on adding endlessly.
ಅದೂ ಸರಿಯೆನೋ. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್‌ರವರು ಅಥವಾ ಇತರೇ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಬಂಧನ ಇಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ನಮಗೊಂದು ಕಿರೀಟ ಬರುತ್ತೆ ಅನ್ನುವುದಾಗಿ ನಾವೇನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಟೈಂ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಒಂದು ಮೇರುಗು, ಸೊಬಗು ಮತ್ತು ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಉಳಿಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದೇಕೋ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಗಾಂಭೀರ್ಯವಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಮೌನದಿಂದ ಕುಳಿತಿದಾರೆ. ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್: ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್:—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬಂದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಹಾಗಾಯಿತು. ಇಂಥ ಸಮಾರಂಭ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಈಗೇನು ಲೋಪವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿರುವುದದರಿಂದ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕದೇಹೋದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಓಷಾದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಗದ ಸಹ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕಾಗದ ಬರೆದೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಅವರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಕೂಡ ಕಳಿಸಿದೆ. ೧೨ ಗಂಟೆಯಾದಮೇಲೆ ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ಮೌನವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಒತ್ತಡದಿಂದಲೋ ಏನೋ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವತ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಒತ್ತಡದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಕಾನಸ್ಟಿರೆಸಿ ಆಫ್ ಸರಕಂಸ್ಟೆನ್ಸಸ್ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಪಿತೂರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೋ ಏನೋ–ಆ ರೀತಿ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೋ ಏನೋ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:—ಆಕ್ಸಿ ಡೆಂಟಲ್ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್:—ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವರೇ ಎಂದು. ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಬೇಕು, ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನನಗೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ೪ ನಿಮಿಷ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಭಾಷಣ ವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಓದಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೇ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಸೇರಿರುವುದು. ನಾನು ೪ ನಿಮಿಷ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಅದು ನಿಜ. ಹಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ೪ ನಿಮಿಷ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇರುವುದು ಸರಿಯೇ?

SRI C.M. ARUMUGAM:—Apart from that, the function should have started at 23.20 hrs. Instead of that, it started at 23.30 hrs.

ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್:—ರಿಯಲ್ ಇಷ್ಯು ಏನೆಂದರೆ ೪ ನಿಮಿಷ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕಾರಣ ನಾನು ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರು ಮಾತನಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾತನಾಡ ಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಆಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಈಗ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಯಿತು. ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಇದರ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ನಾನು ಸುಮ್ಮನಾದೆ. ಅದಾದಮೇಲೆ ಬ್ಯಾಂಡು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯ್ತು. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಂಥಂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯ್ತು. ಬಹುಶಃ ಆಗ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಂಡಿನವರಿಗೆ ಒಂದು ಪೆಡ್ಡೂಲ್ ಟೈಂ ಗೊತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಂಥಂ ಶುರುವಾದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದುನಿಂತರು.
ನಾನು ಇಂಟೆನಷನಲ್ಲಾಗಿ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜ.
I regret–I am saying–I regret for that. But to say that I took 4 minuts more with a view to prevent Mr. Hegde from speaking, is not correct. It is not based on facts.
ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದರೆ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:—ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ನೀವು ಇರುವ ವಿಷಯ ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ, ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಅದು ಕ್ಲಿಯರ್ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್:—ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಬರೆದಿರುವ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ರೆಲಿವೆಂಟ್ ಪೋರ್ಷನ್ ಓದುತ್ತೇನೆ.

ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಸಮಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ನನಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಈ ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಸಂವುದು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆಯವರಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

> "However, I feel sorry that by the conspiracy of events, you have been the victim of it. I hope that this need not be given more importance than necessory on an occasion like this by making a public controversy of it. I do believe it is the desire of us all to conduct this national event of the Silver Jubilee Celebrations of India's Independence".
>
> *'All of Us'*, I have said.

I have said also :

Believe me when I say that it is absolutely not my intention to disregard or disrespect the Leaders of the Opposition Parties, much less you, who happen to be my good friend in spite of our political affilliations."

That is what I have stated.

ಆವೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಮೇಯರ್‌ರವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಣ್ಣನವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬದಲಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮುಗಂರವರು ರಿಪ್ಲೈ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. So I don't wish to speak further on that point ಒಂದೊಂದು ಸಂದರ್ಭ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಲಾರ್ಡ್ ಮೌಂಟ್‌ಬೇಟನ್ ರವರು ಗೌರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯಿತು. ಇದು ಆಗಸ್ಟ್ ೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದು.

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಅವರು ಫ್ಲಾಗ್ ಹಾಯಿಸ್ಟಿಂಗ್ ಸೆರಮನಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರೇ ಫ್ಲಾಗ್ ಹಾಯಿಸ್ಟಿಂಗ್ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಅವರು ಬರುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಲೇಟ್ ಆಯಿತು. ಆ ಒಂದು ಫ್ಲಾಗ್ ಹಾಯಿಸ್ಟಿಂಗನ್ನು ನಿಗದಿಯಾದ ಟೈಂಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಆರ್ಡಿನರಿ ಸರ್ವಿಸ್‌ಮನ್ ಫ್ಲಾಗನ್ನು ಅನ್‌ಫರ್ಲ್ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಹಿಂದೆ ಆದಂಥ ಒಂದು ಘಟನೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ಟೈಂಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ wait for the Governor General ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಆಗ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್‌ರವರು ನನಗೆ ಛಾನ್ಸ್ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಆ ಟೈಂಗೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆಯಿತು. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ; ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಉದಾಸೀನತೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಏನೆಂದರೆ It need not become a public contraversy. ಇದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕಾಂಟ್ರವರ್ಸಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸುವುದು ಬೇಡ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ ;—ತಾವು ಬೆಂಗಳೂರು ಮೇಯರ್‌ರವರನ್ನು ಏನೋ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದಿರಿ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೇರವಾದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ .—ತಾವು ಹಿರಿಯರು, ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕಾಏಕಿ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇರೆಯವರಿಂದೆಲೂ ತಿಳಿದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಈಗ ತಾವು ಎತ್ತಿದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಷಾದದಿಂದ ಜವಾಬು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋದೂ ನಡೆದಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮ್ಮಕಪ್ಪ ಹೆಗಡೆಯವರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಆಮೇಲೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಾಗ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಳಿದಾಗ ಈಗ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಟೈಂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ೧೨ ಗಂಟೆಗೆ ಭಾಷಣಗಳು ಮುಗಿದು ಮೌನವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂತು ಆವಾಗ ಕೂಡಲೇ ಬ್ಯಾಂಡ್‌ನವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಸೂಚನೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಏಕ್‌ದಮ್ 'ಜನಗಣಮನ' ಬಾರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೇ ವಿನಃ ಯಾರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ನೋಯಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಛೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ನನಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮೂರು ಜನ ಸೇರಿಕೊಂಡೇ ಇನ್‌ವಿಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಆದುದರಿಂದ ಕರೆದು ಯಾರಿಗೂ ಅವಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಕರೆದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಅವಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದ್ದದ್ದೇ ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಮಂಡಿಸಿರುವ ತಿಕೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಈ ಉತ್ಸವವನ್ನು, ಈ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದೆವು. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಮಾಡಿದ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮತ್ತು ಸೊಲಮ್ನಿಟಿ ಬರುತ್ತೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಟೈಂ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆವೇ ಹೊರತು ಯಾರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆ ದೊಡ್ಡದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದ ಯಾರಿಗೂ ಉದ್ದೇಶ ಅಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಸಿಬಿಡೋಣ.